

Depremden Ders Aldık mı?

17 Ağustos 1999 Marmara Bölgesi'ni vuran ve anbinlerce insanımızın ölümüne ve yaralanmasına seèep olan ve binlerce binayı yerle bir eden depremle ilgili JMO'nun 23.06.1999 tarihinde yapmış olduğu basın açıklaması aşağıdaki gibidir:

27 Haziran 1998 tarihinde saat 16.55'te meydana gelen ve aletsel büyüklüğü Mıs 6.3 olan, 145 insanın ölümüne neden olan depremin üzerinden bir yıl geçti. O anı yaşayan insanların üzerinde unutulmaz etkiler bırakan, çok büyük zararları olan bu afet insanlarımızı belli bir süre konup duyarlı kılmış, ancak her afetten sonra olduğu gibi önemi unutulmaya başlanmıştır. Yüzlerce insanın ölümüne» binlerce insanın yaralanmasına neden olan, on binin üzerinde konut ve iş yerinin hasar gördüğü bu deprem yetkililere, insanlarımıza, müteahhitlere, mühendislere ders olmuş mudur?.

Jeoloji Mühendisleri Odası'nın depremi öncesi ve deprem sonrası kamuoyuna duyurduğu ve depremi gibi yerbilimleri ile ilgili doğal olayların etkilerinden en az zararlı veya bu gibi kaçınılmaz doğa olayları ile birlikte yaşamak için gerekli tedbirlerin alınması konuları, maalesef yine hava da kalmıştır. Kısa bir süre duyarlılık gösteren yetkililer yine aynı ihmellere devam etmiş, alınması şart olduğu halde gerekli tedbirleri almamışlardır.,

Bir yıl sonra aynı uyarılan yapmak ve bir daha olduğunda eskisinden daha fazla zararın ve kayıpların olacağını söylemek şanssızlığını yaşıyoruz, Maalesef hem insanlarımız hem de yetkililer jeoloji mühendislerinin, bilimi adamlarının,, uzmanların uyarıları karşısında gerekli adımları atmamışlardır. Belediyeler birinci derece sorumlu oldukları halde gerekli yasal değişiklikleri ve gerekli önlemleri almamış.,

yapılaşma ve şehirleşmede aynı uygulamalar devam etmiştir. Özeleştirme yapma gerekirse mühendislerde depremden sonra oluşan şartlara uyararak yeni uygulamalara: geçmemiş deprem öncesi uygulamalar aynı şekilde devam etmiştir. Bu durum toplum olarak olaylar karşısında duyarsızlığımızın boyutunu ortaya koymaktadır.

Türkiye dünyanın en aktif fay kuşağı üzerinde ve oluşan yıkıcı depremlerin en etkin olduğu ülkelerden biridir., Bölgemiz de Türkiye'nin tektonik konumu içerisinde en aktif deprem bölgelerinden biridir., Bu durumu bir yıl önce acı bir şekilde yaşayarak görmüş durumdayız., * Tarihi kayıtlar incelendiğinde Roma ve Osmanlı dönemlerinde, 1907,, 1945 ve 1952 yıllarında da can ve mal kaybına neden olan yıkıcı depremlerin olduğunu görürüz. 27 Haziran 1998 tarihinde bölgemizin depremi aktifliği bir kez daha Adana,, Ceyhan ve çevredeki il, ilçe ve Köy halkı tarafından acı bir şekilde yaşanmıştır.

Maalesef bir yıl sonra daha önce bu acıyı yaşayan Erzincan gibi Dinar gibi Adana içinde aynı uyarıları ve vurdum duymazlığı dile getirmek zorunda kalmış bulunuyoruz.

Özellikle Ceyhan ilçesinde yıkılan binaların yeni ve çok katlı olması, ihmal ve kusurların boyutlarını göstermektedir. Her ne kadar zemin şartları ve yapılaşma hataları ön planda olsa da ruhsatlı ve mühendislik hizmeti görmüş yapıların yıkılması, yönetmenliklerin ve yasaların kağıt üzerinde kaldığını göstermektedir.

Bölgemiz deprem bölgesi olduğuna göre ileride bu gibi depremlerin olması muhtemeldir., ancak depremden en az zararlı kurtulmak ve gerekli tedbirleri almak elimizdedir. Depremde zemin koşullarının hasarlarda birinci derece etkin olduğu saptanmıştır. Bununla çaresi,, yapının oturacağı zemini iyi etüt etmek, depreme dayanıklı yapı üretmek» kent ve sanayi alanlarının planlanmasında jeolojik ve zemin özellikleri dikkate alarak planlama yapmak

gerekmektedir. Belediyelerim bina ruhsatlarını verirken jeolojik ve jeoteknik incelemeyi içeren zemin etütlerini mecburî kılması şarttır., Belediye başkanlarımız bu konuda gerekli yasa ve yönetmelikleri değiştireceklerine söz vermelerine karşılık by konya hiçbir değişiklik olmamıştır.

Halen Bölgemizde Adana dahil hiçbir il ve ilçede detaylı zemin etüdü yapılmamakta, bina temellerinin jeolojik ve jeoteknik özellikleri dikkate alınmadan imar planları yapılmakta,, etüt yapılmadan imar planları değiştirilerek kat sayısı arttırılmaktadır. Bir yıl önce Ceyhan bunun ders alınacak en kötü bir örneği olarak yaşanmıştır. Bir an önce Jeoloji Mühendisleri Odasının Adana Büyükşehir Belediyesine vermiş olduğu imar yönetmeliğindeki değişiklik önerileri yapılmalı diğer belediyelerde bu konuda gerekli titizliği göstererek zemin etütlerini mecburî kılmalıdır.

Ayrıca herhangi bir afet durumunda halkın panik içerisinde ne yapacağını bilememesi yetkililerin organize olamaması depreme hazır olmadığımızı göstermiş,, by durum içinde yeni bir uygulama geliştirilememiştir. Bir an önce deprem ve benzeri afetlerin senaryoları yapılmalı sivil savunma hizmetleri modern hale getirilmelidir.

Bu durum karşısında bir yıl önceki depremden ders almadığımız açıktır. Bir daha yaşamamak dileği ile tüm yetkililerden ve halkımızdan; duyarlı olmalarını ve yukarıda belirtilen önlemleri atmaları konusunda titizlik göstermelerini saygılarımızla bilgilerinize sunarız.

Dr. Sedat Türkmen
TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
Adana Şube Başkanı

KONYA İL TEMSİLCİLİĞİ JEOTERMAL ENERJİ İLE İLGİLİ KONFERANS DÜZENLEDİ

JMO Konya İl Temsilciliği, jeoloji mesleği ile ilgili etkinliklerine 14 Mayıs 1999 tarihinde bir yenisini daha eklemiştir., Jeotermal Enerji™ konu edildiği konferansa konuşmacı olarak Akdeniz. Üniversitesi öğretim görevlilerinden Prof. Dr. Ali Bilgin katılmıştır.

Katılımın oldukça yüksek olduğu konferansın açılış konuşmasını! yapan İl Temsilcimiz Yücel Sevinç; jeotermal enerjinin tüm dünyada alternatif enerji arayışı içerisinde girilmesinden dolayı kazandığı önemden bahsederek jeotermal enerjinin çevre dostu olduğunu belirtmiştir, Ülkemizde bu kaynağın oldukça yaygın olmasına rağmen yeterince faydalanılmadım belirterek bu konuda jeoloji mesleği ile uğraşanlara önemli görevler düştüğünü ancak meslektaşlarımızın by yönde ilgililerce motive edilmesi gerektiğini de sözlerine eklemiştir.,

Daha sonra söz alan konuşmacı Prof. Dr. Ali Bilgin'Ue, temsilcimizin belirttiği

gibi jeotermal enerjinin temiz ve ucuz enerji kaynağı olduğunu vurgulayıp jeotermal enerjinin tanımını,, nasıl araştırılacağını levha hareket jeotermal enerji ilişkisini ele almış ve Jeotermal enerji-jeokimya jeotermal enerjinin kullanıldığı alanlardan ve kullanım aşamasındaki problemleri,, Dünya ve ülkemizde jeotermal enerjinin bulunduğu bölgeleri ülkemizde en sıcak bölgenin Batı Anadolu (Ege) Graben Sistemi'ne bağlı olarak geliştiğini ve ayrıca metamorfitle jeotermal enerji ilişkisini açıkladılar. Jeotermal enerjinin daha çok graben yapıları» genç volkanik bölgeler ve kaldera gibi volkanik yapı şekilleriyle de yakın ilişkisini sözlerine eklemiştir. Konferansa katılan Selçuk Üniversitesi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Yüksel Aydın ise jeotermal enerji ile metamorfitle arasındaki ilişkinin genelleştirilmemesi gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca diğer katılımcıların sorularını da yanıtlayan Prof. Dr. Ali Bilgin konferansı ülkemizden ve Japonya'dan slayt görüntüleri ile tamamlamıştır.